

Nowe otwarcie programu „Czyste Powietrze” – łatwiej o wsparcie, więcej czasu na inwestycje

Od 20 lipca 2026 roku obowiązują zmienione zasady programu „Czyste Powietrze” – jednego z kluczowych narzędzi wspierających właścicieli domów jednorodzinnych w walce o lepszą efektywność energetyczną budynków i czystsze powietrze. Wprowadzone modyfikacje mają jeden zasadniczy cel: uprościć procedury i sprawić, by z dofinansowania mogło skorzystać jeszcze więcej mieszkańców.

Zmiany nie są przypadkowe. To efekt szerokich konsultacji, w których uczestniczyli zarówno mieszkańcy, jak i samorządy, instytucje wdrażające program oraz przedstawiciele branży budowlanej i instalacyjnej. Wspólny głos tych środowisk przełożył się na konkretne rozwiązania, które odpowiadają na realne problemy pojawiające się przy realizacji inwestycji.

Jedną z najważniejszych nowości są bardziej elastyczne zasady dotyczące własności nieruchomości. Dotychczasowy wymóg kilkuletniego posiadania domu został złagodzony w określonych sytuacjach – między innymi w przypadku nabycia

nieruchomości w drodze spadku czy darowizny. To istotna zmiana, która otwiera drogę do wsparcia osobom wcześniej wykluczonym z programu. Równie istotne są zmiany finansowe. Zwiększono maksymalne kwoty dotacji na prace termomodernizacyjne, takie jak ocieplenie ścian, stropów czy wymiana stolarki okiennej i drzwiowej. W praktyce oznacza to większe wsparcie dla inwestycji, które realnie wpływają na zmniejszenie strat ciepła i obniżenie rachunków za energię.

Nowe przepisy uwzględniają także tempo realizacji prac. W przypadku inwestycji finansowanych z zaliczek wydłużono czas ich wykonania – ze

120 do 180 dni. To odpowiedź na trudności organizacyjne i rynkowe, z jakimi mierzyli się beneficjenci oraz wykonawcy. Dłuższy termin daje większą elastyczność i pozwala spokojniej zaplanować całe przedsięwzięcie.

Istotne korekty dotyczą również źródeł ogrzewania. Program wprowadza okres przejściowy dla urządzeń elektrycznych innych niż pompy ciepła – do końca 2026 roku możliwe będzie jeszcze uzyskanie dofinansowania na takie rozwiązania, pod warunkiem złożenia wniosku i realizacji inwestycji w określonym czasie.

Zmiany objęły także kwestie formalne. Uproszczono procedury

i wprowadzono rozwiązania ułatwiające przygotowanie dokumentacji. Pojawiła się m.in. możliwość pracy na roboczych wersjach wniosków w systemie Generatora Wniosków o Dofinansowanie, co pozwala lepiej przygotować dokumenty przed ich ostatecznym złożeniem.

Program „Czyste Powietrze” pozostaje jednym z największych przedsięwzięć finansowanych ze środków publicznych w Polsce – jego budżet dla wniosków składanych od 2025 roku wynosi łącznie 10 miliardów złotych. Wsparcie trafia do osób fizycznych – właścicieli lub współwłaścicieli domów jednorodzinnych – i obejmuje inwestycje związane

z termomodernizacją oraz wymianą nieefektywnych źródeł ciepła.

Warto przypomnieć, że program nie obejmuje budynków wielorodzinnych ani nowo powstających obiektów – jego celem jest modernizacja istniejącej zabudowy i ograniczenie emisji zanieczyszczeń pochodzących z tzw. niskiej emisji.

Wnioski o dofinansowanie można składać elektronicznie – za pośrednictwem serwisu gov.pl lub Generatora Wniosków o Dofinansowanie – a w razie potrzeby również w formie papierowej, m.in. za pośrednictwem gmin współpracujących z programem. (WW)

„Ekowydarzenia” znów połączą mieszkańców regionu

Edukacja ekologiczna coraz częściej wychodzi poza szkolne mury i trafia tam, gdzie jest najbardziej potrzebna – do lokalnych społeczności. Najlepszym dowodem na to jest kolejna odsłona konkursu „Ekowydarzenia”, w ramach którego wsparcie otrzymują inicjatywy organizowane przez stowarzyszenia, koła i grupy społeczne z całego województwa śląskiego.

W tym roku Zarząd Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach zdecydował o przyznaniu dofinansowania dla 22 organizacji. Łączna kwota wsparcia przekracza 208 tysięcy złotych, co pozwoli na realizację różnorodnych przedsięwzięć o charakterze edukacyjnym i proekologicznym. To już czwarta edycja konkursu, który z roku na rok przyciąga coraz większe zainteresowanie. W poprzednich odsłonach udział wzięło łącznie 106 organizacji, a suma przyznanych dotacji sięgnęła niemal 950 tysięcy złotych. Te liczby najlepiej pokazują, że oddolne działania na rzecz środowiska mają w regionie silne fundamenty i cieszą się rosnącym poparciem mieszkańców.

Siłą programu są ludzie – lokalni liderzy, społecznicy i pasjonaci, którzy potrafią przekuć ideę ochrony przyrody w konkretne działania. To właśnie dzięki nim w miastach i wsiach organizowane są pikniki ekologiczne, warsztaty, rajdy, konkursy czy rodzinne festyny. Każde z tych wydarzeń ma jeden wspólny mianownik: budowanie świadomości i odpowiedzialności za otaczające nas środowisko.

Wśród tegorocznych beneficjentów znalazły się również organizacje działające w naszej okolicy. Dofinansowanie w wysokości 6 tysięcy złotych otrzymało Koło Gospodyń i Gospodarzy Wiejskich „Wręczynki Plus” z Wręczycy Małej. Środki zostaną przeznaczone na realizację projektu „Mały strażnik przyrody”, który – jak wskazuje sama nazwa – skierowany jest przede wszystkim do najmłodszych mieszkańców.

To właśnie dzieci i młodzież stają się dziś jednymi z najważniejszych odbiorców działań ekologicznych. Poprzez zabawę, doświadczenie

i wspólne inicjatywy uczą się, jak dbać o środowisko w codziennym życiu. Lokalne projekty mają w tym procesie szczególną rolę – są bliskie, dostępne i angażujące całe rodziny. Organizatorzy konkursu podkreślają, że takie inicjatywy mają znaczenie znacznie wykraczające poza pojedyncze wydarzenia. To inwestycja w zmianę nawyków, sposobu myślenia i postaw społecznych. Każdy piknik, warsztat czy rajd to krok w stronę większej odpowiedzialności za wspólną przestrzeń. (WW)

Miliony na modernizację systemów grzewczych

W cieniu wielkich inwestycji energetycznych toczy się mniej spektakularna, ale niezwykle istotna zmiana – modernizacja lokalnych systemów ciepłowniczych. To właśnie one w dużej mierze decydują o tym, czym oddychają mieszkańcy i ile płacą za ogrzewanie. Teraz przedsiębiorstwa z województwa śląskiego otrzymują wyraźny sygnał: warto inwestować, bo są na to środki.

Ruszył nabór, w którym do rozdysponowania jest 3 miliony złotych w formie dotacji. To jednak tylko część dostępnego wsparcia. Równolegle przedsiębiorstwa mogą sięgać po preferencyjne pożyczki – bez limitu alokacji, z możliwością zwiększenia dostępnej puli. W praktyce oznacza to, że dobrze przygotowane projekty nie powinny utknąć z powodu braku finansowania.

Program skierowany jest do firm ciepłowniczych, które chcą unowocześniać swoją infrastrukturę i ograniczać emisje. Wsparcie obejmuje zarówno rozbudowę sieci, jak i inwestycje w odnawialne źródła energii. Możliwe jest finansowanie podłączeń budynków do sieci ciepłowniczej – rozwiązania szczególnie istotnego w gęściej zabudowanych miejscowościach. Tam, gdzie nie ma technicznych możliwości takiego podłączenia, przewidziano alternatywę: montaż pomp ciepła lub kotłów na biomasę.

Coraz większą rolę odgrywają też instalacje fotowoltaiczne, które mogą zasilać systemy ciepłownicze, zwłaszcza gdy towarzyszą im

magazyny energii. Takie rozwiązania nie tylko obniżają koszty, ale też zwiększają niezależność energetyczną przedsiębiorstw.

Finansowanie zostało skonstruowane w sposób elastyczny. Dotacja może sięgnąć 250 tysięcy złotych na jedno przedsięwzięcie, pokrywając do 35 procent kosztów kwalifikowanych. Resztę można uzupełnić preferencyjną pożyczką, która – w połączeniu z dotacją – pozwala sfinansować nawet całość inwestycji.

Warunki pożyczek są dostosowane do długofalowego charakteru takich projektów. Okres spłaty wynosi od 4 do 20 lat, z możliwością karencji sięgającej 18 miesięcy. Oprocentowanie jest preferencyjne – oparte na stopie redyskonta weksli lub stopie bazowej powiększonej o marżę, przy czym nie spada poniżej 3 procent rocznie.

Nabór wniosków trwa od 1 lipca do 31 sierpnia 2026 roku lub do wyczerpania środków przeznaczonych na dotacje. Dokumenty można składać w siedzibie funduszu w Katowicach, poprzez e-Doręczenia lub portal beneficjenta. (WW)

KOLUMNA DOFINANSOWANA ZE ŚRODKÓW



Program „Mikroretencja” przyciąga mieszkańców regionu

Coraz więcej mieszkańców województwa śląskiego dostrzega, że woda opadowa to nie problem, lecz zasób, który można mądrze wykorzystać. Potwierdzają to pierwsze tygodnie naboru do programu „Mikroretencja”, który już teraz cieszy się dużym zainteresowaniem.

Między 22 czerwca a 14 lipca 2026 roku do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach wpłynęły aż 804 wnioski o dofinansowanie. Łączna kwota, o którą ubiegają się

mieszkańcy, przekracza 5,5 miliona złotych. To wyraźny sygnał, że inwestycje związane z zatrzymywaniem i wykorzystywaniem deszczówki przestają być niszowe – stają się

elementem codziennego myślenia o gospodarowaniu zasobami. Program daje realne wsparcie finansowe. Każdy wnioskodawca może otrzymać do 8 tysięcy złotych, co stanowi nawet 90 procent kosztów

kwalifikowanych inwestycji. To poziom dofinansowania, który znacząco obniża barierę wejścia i zachęca do podejmowania działań, które jeszcze niedawno wielu odkładało na później.

Nie bez znaczenia jest również skala środków przeznaczonych na realizację programu w regionie. Wojewódzki fundusz w Katowicach dysponuje największą pulą w kraju – ponad 20 milionów złotych. Dzięki temu wsparcie ma szansę trafić do szerokiego grona mieszkańców, zarówno w większych miejscowościach, jak i mniejszych gminach.

Za liczbami stoją konkretne rozwiązania. Program obejmuje m.in. zakup i montaż instalacji do zbierania wód opadowych z dachów, podjazdów czy chodników, budowę zbiorników o odpowiedniej pojemności, a także systemów pozwalających na wykorzystanie zgromadzonej wody w gospodarstwie domowym lub ogrodzie. W praktyce oznacza to większą niezależność od sieci wodociągowej i bardziej racjonalne gospodarowanie zasobami.

Korzyści są wielowymiarowe. Z jednej strony to oszczędności – zarówno w zużyciu wody, jak i w domowych rachunkach. Z drugiej – większe bezpieczeństwo, szczególnie w obliczu coraz częstszych okresów suszy

i gwałtownych opadów. Retencjonowanie wody na własnej posesji pomaga ograniczyć skutki ekstremalnych zjawisk pogodowych i odciąża lokalną infrastrukturę.

Program „Mikroretencja” wpisuje się w szersze działania związane z adaptacją do zmian klimatu. Jego głównym celem jest zwiększenie zdolności zatrzymywania wody tam, gdzie ona spada – czyli bezpośrednio na terenach zabudowanych budynkami jednorodzinnymi. To podejście, które coraz częściej uznawane jest za jedno z najskuteczniejszych w walce z problemem niedoboru wody.

Wnioski można składać wyłącznie w formie elektronicznej, za pośrednictwem Generатора Wniosków o Dofinansowanie. Nabór ma charakter ciągły i potrwa do końca 2027 roku – lub do momentu wyczerpania dostępnych środków. Oznacza to, że decyzji o udziale w programie nie warto odkładać.

Warunki udziału są jasno określone: inwestycja musi dotyczyć istniejącego budynku jednorodzinnego, a minimalna wartość przedsięwzięcia wynosi 2 tysiące złotych. Wymagana jest także odpowiednia pojemność zbiorników oraz powierzchnia, z której zbierana będzie woda. (WW)

Zielona modernizacja wspólnot

W wielu śląskich miejscowościach coraz częściej mówi się o kosztach utrzymania budynków i o tym, jak skutecznie je obniżyć. Rosnące ceny energii sprawiają, że wspólnoty mieszkaniowe zaczynają myśleć nie tylko o bieżących remontach, ale o głębszej modernizacji. Teraz pojawia się ku temu konkretna okazja.

Od 1 lipca do 31 sierpnia 2026 roku trwa nabór wniosków w programie skierowanym właśnie do wspólnot mieszkaniowych z województwa śląskiego. Do dyspozycji jest 5 milionów złotych w formie dotacji, a dodatkowo – co równie istotne – dostępne są pożyczki bez określonego limitu środków. Fundusz nie wyklucza także zwiększenia budżetu, jeśli zainteresowanie będzie duże.

To propozycja, która może realnie zmienić standard wielu budynków. Wspólnoty mogą ubiegać się o dotację sięgającą 66,5 tysiąca złotych, co odpowiada do 15 procent kosztów kwalifikowanych inwestycji. Alternatywą jest model łączony – finansowanie nawet do 100 procent kosztów w formie preferencyjnej pożyczki, z możliwością uzyskania dodatkowej dotacji do 35 procent przyznanego wsparcia (maksymalnie 250 tysięcy złotych).

Zakres inwestycji, które można objąć dofinansowaniem, jest szeroki. Obejmuje zarówno klasyczne działania termomodernizacyjne, jak doświetlenie budynków, jak i bardziej zaawansowane rozwiązania technologiczne. W grę wchodzi instalacje fotowoltaiczne wraz z magazynami energii, pompy ciepła, modernizacja źródeł ogrzewania czy instalacji

centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej. Program przewiduje także wsparcie dla podłączeń do sieci ciepłowniczej oraz wymiany oświetlenia na energooszczędne.

W praktyce oznacza to jedno: wspólnoty mogą nie tylko obniżyć rachunki, ale też uniezależnić się częściowo od wahań cen energii. W mniejszych miejscowościach, gdzie zasoby mieszkaniowe często wymagają modernizacji, może to być impuls do długo odkładanych inwestycji.

Nie bez znaczenia jest też aspekt środowiskowy. Każda taka modernizacja to mniej emisji, lepsza jakość powietrza i realny wkład w transformację energetyczną regionu. W skali pojedynczego budynku to może wydawać się niewiele, ale w skali całego województwa – efekt jest zauważalny.

Wnioski można składać w siedzibie funduszu w Katowicach, za pośrednictwem e-Doręczeń lub przez portal beneficjenta. Decyduje kolejność zgłoszeń – nabór potrwa do końca sierpnia lub do wyczerpania środków. (WW)

KOLUMNA DOFINANSOWANA ZE ŚRODKÓW



Za treści zawarte w publikacji dofinansowanej ze środków WFOŚiGW w Katowicach odpowiedzialność ponosi Redakcja